5. నివాళి

నేపథ్యం :

సంఘసేవ, దేశసేవ చేసిన నారీమణులు	....

మహిళల అభ్యుదయానికి – మణి దీపం నీవు
దుర్గమ్మా! భరతావని – వరపుత్రివి నీవు...... || మ ||

అబలవు కావని స్త్రీలో
ఆత్మబలం నిలిపి
విద్యాదానం చేసిన
విశారదవు నీవు.. || మ ||

పదవులు బాధ్యత లెన్నో
పదిలంగా నెరపి
ప్రజాసేవలో బ్రతుకును
పండించితివమ్మా... || మ ||

తెలుగు వారి వాకిట్లో
మల్లియవై విరిసి
పరిమళాలు నలు దెసలకు
విరజిమ్మితివమ్మ... || మ ||

ఏకాగ్రత, కార్యదీక్ష
దేశభక్తి లోన
నీకు సాటి నీవే అని
నీ చరిత్ర సాక్షి || మ ||

I. వినండి–సంభాషించండి.

1. మన దేశములో దేశ స్వాతంత్ర్యము కొరకు పోరాడిన స్త్రీలను గురించి సంభాషించండి.
2. స్త్రీలకు కూడా అన్ని రంగాలలో సమానహక్కులు కల్పించాలి–చర్చించండి.

II. చదవండి–ఆలోచించండి–రాయండి.

అ. పదజాలం పెంపొందించుకుందాం–భావం తెలుసుకుందాం

మహిళలు = స్త్రీలు; అభ్యుదయము = అభివృద్ధి, మేలు; పరిమళము = సువాసన; పదిలము = జాగ్రత్త

ఆ. భావం:

ఓ దుర్గమ్మా! స్త్రీల అభివృద్ధికి మణిదీపం వంటి దానవు నీవు. భరతభూమి వరపుత్రికవు నీవు. స్త్రీ శక్తిహీనురాలు కాదని, స్త్రీలో ఆత్మబలం నిలిపి, విద్యాదానం చేసిన విశారదవు. పదవులు, బాధ్యతలు ఎన్నో జాగ్రత్తగా నిర్వహించి, ప్రజాసేవలో బ్రతుకును పండించిన దానవు. తెలుగు ప్రజల వాకిట్లో మల్లెపూవై విరిసి సువాసనలు నాల్గు దిక్కులకు వ్యాపింపచేసిన దానవమ్మా నీవు. ఏకాగ్రత, కార్యదీక్ష, దేశభక్తి అనువాటియందు నీకు నీవేసాటి అని నీ చరిత్ర సాక్షిగా తెలియుచున్నది.

III. వినండి–చర్చించండి–రాయండి.

అ. జవాబులు రాయండి.

1. దేశభక్తిలో దుర్గాబాయి గారిని "నీకుసాటి నీవే" అని కవి ఎందుకన్నారో చర్చించండి.
2. దుర్గాబాయిగారు విద్యాదానం చేసిన విధం.

ఆ. కింది ఖాళీలను కుండలీకరణంలో ఇచ్చిన పదాలను ఉపయోగించి పూరించండి.

(ప్రజాసేవ, దేశభక్తి, విశారదవు, పరిమళాలు)

1. ______________________ నలుదెసలకు విరజిమ్మితివమ్మా!
2. విద్యాదానం చేసిన ______________________ నీవు.
3. ______________________లో బ్రతుకును పండించితివమ్మా!
4. ______________________లోన నీకుసాటి నీవే.

IV. స్వీయస్పందన

1. దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్ స్త్రీలను అబలవు కావని ఎట్లు సమర్థించెనో మీ సొంతవాక్యాల్లో రాయండి.
2. దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్ ప్రజాసేవను గూర్చి మీ సొంతమాటల్లో రాయండి.

V. భాషావగాహన

అ. కింది పదాలను సొంత వాక్యాలలో ఉపయోగించండి.

1. **దేశభక్తి :** ______________________
2. **ఏకాగ్రత :** ______________________
3. **ప్రజాసేవ :** ______________________

ఆ. కింద గీతగీసిన ప్రత్యయాలకు విభక్తులను రాయండి.

1. అబలవు కావని స్త్రీలో అమ్మ బలం నిలిపావు.	
2. పరిమళాలు నలుదెసలకు విరజిమ్మితివమ్మా.	
3. ప్రజాసేవలో బ్రతుకును పండించితివమ్మా.	

ఇ. కింది వాక్యాలు సామాన్య, సంయుక్తములలో ఏ రకానికి చెందినవో రాయండి.

1. ఏకాగ్రత, కార్యదీక్ష, దేశభక్తిలోన నీకుసాటి నీవే.
2. ప్రజాసేవలో బ్రతుకును పండించితివమ్మా.

VI. లేఖన నైపుణ్యాలు: అధికార లేఖ

మీ ప్రాంతంలో పగిలిపోయిన మంచి నీటిపైపును మరమ్మత్తు (రిపేర్) చేయవలసినదిగా కోరుతూ, నీటి సరఫరా అధికారి, మున్సిపల్ కార్యాలయం, అంబర్‌నాథ్ వారికి కింది అంశాల ఆధారంగా లేఖ రాయండి.

అంశాలు:

– నీ చిరునామా, తేది	– సంబోధన
– అధికారి చిరునామ	– విషయ వివరణ
నీటి సరఫరా అధికారి,	– ముగింపు
మున్సిపల్ కార్యాలయం,	– ధన్యవాదములు
అంబర్‌నాథ్.	

ప్రాజెక్టు : (జట్టుపని)

మడత పుస్తకం చేద్దాం

- చార్టు కాగితాన్ని పొడవుగా కత్తిరించండి.
- ఆ పట్టీని సమమైన విభాగాలుగా మడవండి.
- ఒక మడతలో ప్రఖ్యాత నారీమణి శ్రీమతి సావిత్రీబాయి పులే చిత్రాన్ని అంటించి పేరు రాయండి.
- పక్క మడతలో ఆమె వివరాలు రాయండి.

1. మహారాష్ట్ర సతారా జిల్లా నాయగావ్‌లో 1831 జనవరి 3న జన్మించింది.
2. ఈమె భర్త మహాత్మా జ్యోతీరావ్ పులే.
3. భర్తతో కలిసి 1848 వ సంవత్సరం పుణెలో బాలికల పాఠశాల ప్రారంభించారు. ఇది భారతదేశంలో మొట్టమొదటి బాలికల పాఠశాల.
4. ఈమె భారతదేశపు మొట్టమొదటి ఉపాధ్యాయురాలు.

చిత్రం పేరు :	1	2	3	4

నేనిది నేర్చుకున్నా:

నేను కూడా పెద్దయిన తరువాత దేశము కొరకు ఏమైనా చేయాలి.

ఉ.సూ.: స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్గొన్న ఇతర స్త్రీలను గురించి విద్యార్థులకు వివరించండి.

వి.సూ.: భారతదేశ చరిత్రలోని వీరనారీమణులను గూర్చి చరిత్ర గ్రంథ పఠనము ద్వారా తెలుసుకోండి.

I941FF